

פרוטוקול מס' 79

מישיבת ועדת שירותים ציבוריים שהתקיימה
ביום א', ה' באדר תשל"ה, 16 בפברואר 1975, שעה 11.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

ח. גרוסמן - היו"ר
מ. גז
ל. דיציאן
ח. שמעוני
א. ורדיגר
פ. שינמן
מ. חריש
מ. דרובלס
י. בארי

מוזמנים:

ד"ר מלמד - מנהל האגף לעניינים רפואיים -
המוסד לביטוח לאומי
מר לינדר - ביטוח לאומי
ח. פנהסוביץ - משרד המשפטים
ד"ר מנחם לנדר - עוזר למנכ"ל משרד הבריאות
א. וולף - יועץ משפטי, משרד הבריאות
ש. הבר

מ"מ מזכירת הוועדה: ר. זודקביץ

מזל כהן

ר ש מ ה:

סדר היום: חוק ביטוח בריאות, תשל"ג-1973

חוק ביטוח בריאות, תשל"ג-1973

היו"ר ח. גרוסמן:

אני פותחת את הישיבה.

אנחנו עוברים לסעיף 2 - "לא יהיו

מבוטחים לפי סעיף 1 - (1) מי שנמנה עם הכוחות הסדירים של הצבא על פי חוק שירות בטחון, תשי"ט-1959 (נוסח משולב), או על פי התנדבות בין בהתחייבות לשירות קבע ובין בדרך אחרת; (2) מי שעל פי דיני מדינת חוץ מבוטח בה ביטוח בריאות או זכאי בה לקבל חלק מהוצאות ריפוי או ביטוח בריאותו, וכל עוד הוא מבוטח או זכאי כאמור, ובמידה שלא נבצר ממנו, מסיבות שאינן תלויות בו, לממש את הביטוח או הזכות האמורים."

ישנה הערה של קופ"ח אסף שאומרת:

"רובות מבוטחים הזכאים לתגמולים מממשלת גרמניה מבוטחים כיום בקופות החולים השונות. קופ"ח כללית מקבלת פיצוי שנתי עבור הספול הרפואי במבוטחים אלה. מממשלת גרמניה מסרבת לשלם פיצוי ל-4 קופות החולים האחרות. יש לתח את הדעת לפעולה שתמנע קפוחן של 4 קופות החולים."

א. וולף:

הטענה שלהם מכוונת גם לסעיף 2

וגם לסעיף 4, מכיוון שאנשים כאלה,

לפי סעיף 2(2) לא כלולים בביטוח באופן טבעי. המימוש, זה שמקבלים כסף מגרמניה ולוקחים את השירות הרפואי פה. מימוש עם זכות מסוימת - אם יש מדינה קומוניסטית, באופן תיאורטי יש ביטוח בריאות. ברגע שמגיעים לישראל, מאבדים את הזכות. קופ"ח אסף אינה נוגעת ישירות, אבל נוגעת יותר לבעית שרים היכולים לעשות ביטוח לאלה שאינם מבוטחים לפי סעיף 2. אח"כ נתייחס ישירות להערה זאת.

ל. דיציאן:

אני רוצה להתחיל בסעיף 1 ולא

בסעיף 2. "מי שנמנה עם הכוחות

הסדירים של הצבא על פי חוק שירות בטחון תשי"ט-1959, או על פי התנדבות בין בהתחייבות לשירות קבע ובין בדרך אחרת." אינכם יכולים לחייב בן-אדם בתשלום ביטוח בריאות ולמנוע ממנו את השירות. מכיוון, שכל בן-אדם, שהוא חייב חשלום לביטוח הלאומי, חייב בתשלום לביטוח בריאות. זה לפי ההוראות של סעיף 44 והלאה. כאן מונעים מאלה אשר בצבא הקבע ואשר משלמים לביטוח הלאומי, את השירות שהוא צריך לקבל. זה בנוגע לסעיף (1).

אני גם לא כל כך מאושר מההגדרה

"ובין בדרך אחרת". דרך אחרת, לפי חוק, כפי שחוקק עכשו בקשר למשמר האזרחי או התנדבות לספר. האם כאלה יצאו מהענין הזה? ספק רב.

הערה נוספת בנוגע לסעיף (2) -

"מי שעל פי דיני מדינת חוץ מבוטח בה ביטוח בריאות או זכאי בה לקבל חלק מהוצאות ריפוי או ביטוח בריאותו, וכל עוד הוא מבוטח או זכאי כאמור, ובמידה שלא נבצר ממנו, מסיבות שאינן תלויות בו, לממש את הביטוח או הזכות האמורים." נניח בן-אדם, שהוא עולה מנורבגיה או משבדיה ונמצא כאן בתור תושב ארעי. הוא אינו נחשב כתושב קבוע ולכן הוא לא מפסיק את זכויותיו בנורבגיה. כאן הוא עובד, והמעסיק משלם עבורו ביטוח בריאות. לא יכולים להטיל על מישהו חובת חשלום בלי לתת לו שירותים. אחד מהשניים, או שאומרים, כל עוד שהוא מבוטח בארץ אחרת והוא לא מרצונו הטוב חייב בביטוח בריאות, אז הוא לא צריך לשלם דמי ביטוח. כל בן-אדם שמשלם דמי ביטוח, מוכרח להיות זכאי לשירותי בריאות. אחרת, זה סתם מס ללא כל תועלת.

א. וולף:

קודם כל, הנחת היסוד היא, שכל אדם שמשלם דמי ביטוח, זכאי לביטוח.

סעיף 45 אומר מי משלם דמי ביטוח - "בעד כל מבוטח שמלאו לו 14 שנים ישולמו דמי ביטוח." מה אנחנו אומרים בסעיף 2? "לא יהיו מבוטחים לפי סעיף 1, אלה שבסעיף קטן (1) ו-(2). אנשים אלה בגדר מבוטחים. אם הם אינם בגדר מבוטחים, הם אינם חייבים בתשלום דמי ביטוח.

ל. דיציאן:

זה לא כתוב שם. זה לא ברור, מפני

שבסעיף 1 כתוב: "כל תושב ישראל מבוטח..."

א. וולף:

בא סעיף 2 ומוציא את החריג מהכלל.

ל. דיציאן:

אתה מוכרח את סעיף 45 וכל הסעיפים הקשורים בזה להגדיר

בצורה ברורה יותר.

היו"ר ח. גרוסמן:

כאשר נגיע לסעיף 45 נגדיר אותו.

א. וולף:

יש להוסיף, שפרק א' מדבר על מבוטחים. הוא לא מדבר על תשלום.

הוא קובע את הכלל והחריגים לכלל. הכותרת שבו נכלל סעיף 45 נקראת "דמי ביטוח". שם נקבעים דמי הביטוח ואלה שני פרקים נפרדים.

העניין של אנשי קבע לא נאמר בפרק דמי ביטוח, שכל מי שחייב בתשלום ביטוח לאומי, חייב בתשלום ביטוח בריאות. מה שנאמר בדמי ביטוח, שההכנסה נקבעת לפי הכנסה שמגיעים ממנה דמי ביטוח לאומי, כך שאנשי קבע, גם אם חייבים בתשלום ביטוח לאומי, אינם חייבים בתשלום ביטוח בריאות.

ל. דיציאן:

אם תאמר לי איפה זה כתוב - אסכים אתך.

א. וולף:

קובעים בסעיף 2 שאנשי קבע אינם מבוטחים. בסעיף 45 קובעים,

שרק מבוטח משלם דמי ביטוח.

בקשר לעניין "ובין בדרך אחרת" -

חוק שירות בטחון קובע באיזו דרך מתגייסים והכוונה לא למשטרה ולא למשמר האזרחי. הוא קובע: להתנדב, מי שאינו חייב בשירות סדיר, או מי שחייב בשירות סדיר לתקופה ידועה ומתנדב לתקופה נוספת. אלה דרכים להתנדבות לשירות סדיר. כמובן, שניתן לפרט את זה, אבל זה רק יסרביל את ההצעה.

א. ורדיגר:

לגבי סעיף קטן 2 - לא מובן לי מדוע, מי שמבוטח בחו"ל והוא

אזרח ישראלי שעובד במפעל מסויים ומשלם דמי ביטוח, נבצר ממנו להיות מבוטח כאן בישראל?

ל. דיציאן:

גם בקשר לסעיף (1) ו-(2) איני מקבל את ההסברים, כי ההסברים

מנוגדים לסעיף 1 שהוא הסעיף העיקרי והוא קובע שכל אחד מבוטח, והטענה שמי שמתנדב בצורה אחרת, אינה מתקבלת על דעתי. אם רוצים לומר שזה חל על פי חוק שירות הבטחון חשי"ט-1959, אז היו צריכים לומר את זה בסוף ולא בתחילת הסעיף.

בקשר לענין של מי מבוטח ולא מבוטח, אותה הערה שחלה על סעיף 1 חלה גם על סעיף 2. אבל כאן יש עוד בעיה, הרבה יותר מסובכת. אנחנו לא צריכים להשלוח את עצמנו. 90% של העליה הן מארצות הרווחה. הם באים בתחילה לא כעולים. הם באים ויושבים בארץ 3-5 שנים כתושבים ארעיים. 99% מצטרפים לקופות החולים בלי קשר אם היו מבוטחים בחו"ל או לא. למה להוציא אותם מן הביטוח?

היו"ר ח. גרוסמן:
אני מבינה שסעיף קטן 1 מדבר על כוחות סדירים ולא בהתנדבות לשירות לאומי. אם זה לא כל כך מובן מהנוסח, אז צריך לתקן פה. אני הבינתי "ובין בדרך אחרת", זה גם כן קשור עם כוחות סדירים.

ביחס לסעיף קטן 2 - פה כתוב: "או זכאי בה לקבל חלק מהוצאות ריפוי או ביטוח בריאותו...".
ומה יהיה עם החלק השני?

א. וולף:
זה בא רק כדי להשלים. לגבי הנסוח - אני מצטער. אם קוראים את הנסוח היטב אז כתוב כך: "מי שנמנה עם הכוחות הסדירים של הצבא על פי חוק שירות בטחון, תשי"ט-1959, או על פי התנדבות...". "או על פי התנדבות" זה במקום שוב פעם "מי שנמנה עם הכוחות הסדירים לפי חוק שירות בטחון". זאת מקשה אחת ואין צורך לשנות את נסוח הסעיף.

ל. דיציאן:
אם זאת דעה סופית, אני מבקש לרשום הסתייגות.

א. וולף:
החוכן מוסכם בדרך כלל, במקרים כאלה, נוטים להעביר למשרד המשפטים שהם ערים לנסוח, שהם יגידו הוות-דעתם. על כל פנים, לי נראה הנסוח בהיר מאד ומדבר על מי שנמנה עם הכוחות הסדירים, על מי שמתנדב בין התחייבות לשירות ובין בדרך אחרת. דרך אחרת, היא שוב פעם לפי חוק שירות הבטחון שמונה את הדרכים.

אנחנו נעביר את זה למשרד המשפטים שיבדוק את הנוסח.

היו"ר ח. גרוסמן:
בסדר. גמרנו סעיף קטן 1.

א. וולף:
בקשר לסעיף קטן 2 - צריך להבין מה עומד ברקע של הסעיף. סעיף קטן 2 בא לקראת אותם אנשים שמנויים פה ולא להגבלת אותם אנשים. למשל, מקבלי שילומים מגרמניה - במידה וסעיף כזה לא היה קיים כאן, כל השילומים שלהם שמיועדים לביטוח בריאות היו נשללים מהם. מכיוון שלפי ההסברים שלהם, במידה ויש חוק מחייב במדינה שמבטיח להם ביטוח בריאות או סוגי שירותי ריפוי, שלהם זכאנם מכח שילומים, ובמדינה פובטח מכח חוק חובה, הם מאבדים את זכותם בגרמניה לענין זה. מטרת סעיף 2(2) היא לבוא לקראת האנשים האלה ולא להגביל אותם, והראיה, יש סעיף 3 ו-4. סעיף 3 מדבר על אנשים שאינם מבוטחים לפי סעיף 1. הם יהיו מבוטחים לפי תנאים שייקבעו בתקנות. סעיף 4 מדבר על ביטוח רשות של אנשים. למשל, לגבי השאלה של הוצאות ריפוי שאינם משתלמים מגרמניה, ניתן לעשות ביטוח רשות על אותן הוצאות ריפוי שאינם זכאים, לפי כללים וסוגים. לכן, צריך לקרוא את כל חטיבת הסעיפים כמקשה אחת.

היו"ר ח. גרוסמן:
אולי נקרא את סעיף 3 ו-4 ואז תהיה לנו כל התמונה.

"3. שר הבריאות, בהסכמת שר העבודה, רשאי לקבוע בתקנות, דרך כלל או לסוגים, כי תושבי ישראל שאינם מבוטחים על פי סעיף 1 יהיו מבוטחים בתנאים שיקבעו השרים לביטוח ולפי הסדר שיקבעו למתן השירותים. 4. שר הבריאות, בהסכמת שר העבודה ובהתייעצות עם שר האוצר, רשאי לקבוע בתקנות דרך כלל או לסוגים, כללים

לביטוח-רשות של תושבים שאינם מבוטחים לפי סעיפים 1 או 3, ורשאי הוא לקבוע בין השאר את שיעור דמי הביטוח והמס המקביל כמשמעותם בפרק ה' שישולמו בעדם והשירותים לפי סעיף 6 שינחנו להם."

א. וולף: במלים אחרות, שני הסעיפים האלה קובעים שלוש קטיגוריות.

היו"ר ח. גרוסמן: סעיפים 3 ו-4 מנוסחים בצורה די מסורבלת.

ל. דיציאן: הם מנוגדים לסעיף 2.

א. וולף: ההגדרה בסעיפים 3 ו-4 לאלה שאינם מבוטחים לפי סעיפים 1 ו-2.

פ. שינמן: אם אתה מתייחס לסעיף 1, זה אומר, שכולם מבוטחים. סעיף 2 נותן

סייג לסעיף 1.

היו"ר ח. גרוסמן: סעיף 2 מדבר על אלה שאינם מבוטחים בסעיף 1. גם סעיף 2 מתייחס

לסעיף 1. סעיף 3 בא להשלים את סעיף 2.

פ. שינמן: צריך להזכיר את שני הסעיפים.

א. וולף: אז מה שיקרה, שהם אינם מבוטחים לא לפי סעיף 1 ולא לפי סעיף 2.

היו"ר ח. גרוסמן: סעיף 2 אומר מי לא מבוטח לפי

סעיף 1, ופה אתה חוזר על זה. מי שאינו מבוטח על-פי סעיף 1 יכול להיות מבוטח בתנאים שיקבעו על-פי תקנות. מכיוון שבסעיף 2 יש פירוט מי שלא מבוטח, סעיף 3 אומר: ולמרות שלא מבוטח לפי סעיף 1, ניתן לבטח אותם לפי תקנות.

מ. חריש: אני חושב, שאולי משפטית, הצדק אתך. האבחנה הנכונה היא, שסעיף 2 מתכוון למי שלא כלול בסעיף 1. אני מבין את הבעיה. אבל, הכוונות והפירושים המשפטיים, לאיש הרגיל לא יהיו ברורים.

א. וולף: אנחנו נמצא נוסח שיניח את הדעת.

ל. דיציאן: גם סעיף 3 וסעיף 4 לא פותרים את הבעיה. אני אמרתי בצורה פשוטה מאד, שישנם אלפי עולים, שהם כלולים בביטוח של איזושהי קופת-חולים ונמצאים בתור תושבים ארעיים 3-5 שנים, עד שנהפכים לתושבים קבועים בארץ. מדוע הוא לא צריך להנות מכל אותם תנאים של כל תושב אחר בישראל? בא סעיף 3 ואומר, שר הבריאות בהסכמת שר העבודה, יכול להתקין תקנות, שלפיהן יקבע באיזה צורה ובמה הוא יהיה מבוטח. בא סעיף 4 וקובע איזה שירותים יתנו לו, מכיוון שהוא שומר את הזכות הקבועה בנורבגיה וכאן רשום בתור תושב ארעי.

א. וולף: הוא כלול בסעיף 1. ניתן לזה ביטוי בחוק.

ל. דיציאן: כאן נקבע שהוא כלול. אבל, זה בניגוד לסעיף 2(2), מכיוון שהוא עדיין נהנה. נניח, שיש מצב, שהוא רוצה להנות מהזכויות ולא ויתר על זכויות שיש לו בארץ מוצאו, אז הוא אינו יכול להנות.

היו"ר ח. גרוסמן:

נניח שמישהו מבוטח בנורבגיה.
הוא גם מבוטח פה. הוא מקבל
פה את השירות. אז מי יקבל משג את הפיצוי הכספי?

מ. חריש:

בבריטניה יש חוק ביטוח בריאות
כולל. אין ויתור על אזרחות
בריטית. תושב ישראל, עולים אפילו, הם גם אזרחי בריטניה. לפי
סעיף 2(2) מבוטחים בבריטניה, גם אם הפכו לאזרחי ישראל. לפי סעיף 2(2)
הם מבוטחים בביטוח בריאות חובה, ופה התקנות צריכות לענות על זה.

היו"ר ח. גרוסמן:

הדבר הפשוט שצריך להיות הוא,
מי שמבוטח במקום אחר ומבוטח
גם פה, הוא צריך לקבל את הפיצוי מאותו מקום שהוא משלם.

מ. חריש:

מבריטניה הוא לא יקבל תשלום.

ל. דיציאן:

כל הסעיף הוכנס כדי לא לוותר על
הפיצויים מהשילומים. אבל, הסתבכו
כאן עם כל הנסוח. אני לא אומר, שזה לא דבר חשוב, אבל זה מסבך את כל
הנסוח.

פ. שינמן:

אני מציע לגבי סעיף 1 שיהיה
כחוב: "...או עם היותו לתושב

ישראל קבוע או ארעי..."

א. וולף:

הנסוח פה התקבל בפעם הקודמת.

רק הערה ספקנית לגבי בריטניה.

מאחר ומדובר על ביטוח בריאות, בבריטניה אין ביטוח בריאות. זה מחייב
בדיקה, כנראה שבריטניה לא נופלת מענין זה.

אבל, נתייחס לדברים כמות שהם.
סעיף 2(2) בא כדי להיטיב עם אנשים אלה ולהקל עליהם. דבר שני, בסעיף
3 ובסעיף 4 אנחנו, למעשה, עונים על כל הבעיות שהוצגו כאן. לגבי אדם
מנורבגיה, איני יודע מה אומרות הוראות חוק ביטוח של נורבגיה לגבי
אזרחי נורבגיה ששהים בחוץ. אנחנו נותנים בכוונה שתי אפשרויות. כי אם
ניחן רק אפשרות של סעיף 3, יפגעו מקבלי התשלומים. במידה ואזרחי נורבגיה
לא יפגעו, יקבלו לפי סעיף 3. במידה והם מקבלים תשלומים, בא סעיף 4,
והם לא יפגעו. שני הסעיפים האלה, במכוון, עונים על כל הבעיות שהוצגו.
נניח אדם מצרפת, שזכאי כאן ולא מאבד את זכותו בצרפת, אז הוא יוכל
להיות מבוטח על-פי סעיף 3. אם הוא מאבד את זכותו בצרפת, הוא יהיה
מבוטח על-פי סעיף 4. כל המבנה המסובך, מקורו בבעית התשלומים.
על זה טרחו אנשים וזה אחרי הרבה דיונים, וזאת הנוסחה שנמצאה, כדי
לא לפגוע באיש.

בסעיף 4 עשינו עוד אבחנה גם

למקבלי שילומים. יתכן שאדם זכאי להוצאות ריפוי מסוימות, ולהוצאות
ריפוי אחרות, אינו זכאי - אז משלימים לו את זה כאן. אני מקבל שהנסוח
מסורבל, אבל ההסבר של שני הסעיפים האלה עונה על כל המקרים האפשריים
של ביטוח אנשי חוץ שהם תושבי הארץ.

היו"ר ח. גרוסמן:

אנחנו מבקשים מכם לבדוק עוד פעם
את הנוסח, כדי שלא תשאר שום

לקונה. אני מבינה את הכוונה. אבל, לא הייתי רוצה, שבגלל נוסח מסורבל,
יהיה מישהו שיפול מתוך הביטוח, מכיוון שיש לו במקום אחר, ולא יקבל את
זה פה. הכוונות הן שתיים: א. לא לשלול משום תושב ישראלי את הביטוח
המלא בשל היותו בעל זכאות במקום אחר. ב. שהביטוח הזה לא ישלול ממנו,
או שהוא יפסיד בגלל ביטוח זה, זכויות במקום אחר. הייתי רוצה להלביש
את זה במלים יותר פשוטות. אין כל ויכוח על הפרינציפ. הויכוח הוא,
אם הנסוח עונה על ההערות האלה.

א. וולף:

הדברים האלה נבדקו. היו נסוחים פשוטים יותר. הנסוחים הפשוטים יותר לא ענו על הכוונות. הנסוח המסורבל הוא פרי המאמץ להגיע למענה לכל הבעיות שקיימות בתחום זה, ולהבטיח שאיש לא יפול בין שני הכסאות.

אני מוכן שנבדוק עוד פעם אם ניתן קצת לפשט את הנסוח. אני מקווה, שאחרי הבדיקות הרבות בסעיפים האלה, אנחנו לא נגיע לפישוט על חשבון המהות.

ל. דיציאן:

אני לא שוכנעתי, ואני רואה שסעיפים 3 ו-4 נוחים אפשרות לשר הבריאות בהתייעצות עם שר העבודה ושר האוצר להתקין תקנות. אבל, האנשים האלה אינם מבוטחים. רוצה השר, הוא מתקין תקנות. לא רוצה, לא יתקין תקנות, והאנשים יפלו בין שני הכסאות. אם רוצים לכלול אותם, אז לא יכולים לתת את זה לשיקול דעת של השר או שלושה שרים.

היו"ר ח. גרוסמן:

כשכתוב בחוק, שהשר רשאי לקבוע בתקנות, זאת אומרת, שהוא צריך לקבוע בתקנות. אנחנו למדנו את זה מטיפול בחוקים אחרים.

ל. דיציאן:

אם ניקח את חוק כנוביץ, אז אנחנו יודעים שהוא לא התקין תקנות.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני חושבת שהוא לא יפגע אם נאמר, ששר הבריאות וכך הלאה, יקבע בתקנות.

מ. דרובלס:

אני לא יודע, איך סעיפים 2, 3 ו-4 עונים להערה של קופ"ח "אסף" בקשר לאנשים שמקבלים פיצויים מגרמניה ומקבלים רק באמצעות קופ"ח כללית. ניסיתי להתעמק בזה, ואיני מוצא חשובה בסעיפים האלה.

הערה שניה - נכון, שבדרך כלל "רשאי" הכוונה שיקבע. אבל זה בדרך כלל. בכל כלל, יכול להיות יוצא מן הכלל. הייתי מעדיף שיהיה כתוב: "יקבע בתקנות".

הערה שלישית - פה מוזכרים שלושה שרים ולא מוזכרת הוועדה. נדמה לי, שהיה רצוי, להביא לאישור ועדת השירותים תקנות שיוציאו השרים.

ח. שמעוני:

אני לא יודע לאן הולכים הפיצויים שמקבלים מגרמניה, לאיש או לקופת-חולים?

היו"ר ח. גרוסמן:

לקופת-חולים. ח. שמעוני:

יוצא, שהמבוטח משלם פעמיים. היו"ר ח. גרוסמן:

יכול להיות, שהוא משוחרר מתשלום. ח. שמעוני:

צריך לבדוק את זה. מ. גז:

מה דינו של חיירי ישראלי בחו"ל וקורה לו משהו?

אמרנו שנחזור לזה בסעיף 13. היו"ר ח. גרוסמן:

כתוב: שר הבריאות בהסכמת שר ל. דיציאן:

העבודה, רשאי וכו'. אם אמרת, ששר רשאי, זאת אומרת שהוא חייב, אז יש כאן הכבדה נוספת. נניח,

ששר הבריאות רוצה להחקין תקנות ושר העבודה לא רוצה. או, לפי סעיף 4 - לא מספיק שר העבודה, גם שר האוצר יכול לומר, לא.

י. בארי:

אני רוצה להעיר שתי הערות:
ראשית, "באישור", זה לא תמיד חייב ולא תמיד נחון לשיקול דעתו. בדרך כלל, בתי המשפט פוסקים, ש"רשאי" נחון לשיקול דעתו. כאן הגיע הזמן לדון בשאלה שעליה נמחזה בקורח רבה, ולא דווקא למורת רוחם של חברי הוועדה - האם אנחנו מעוניינים, בסוגיות מסויימות, שלוש או ארבע רשויות, שלושה או ארבעה שרים יתקינו ויקבעו תקנות, או שמעוניינים להקנות את הסמכות לשר אחד בלבד?

פ. שינמן:

ענין הפיצויים או ביטוח בריאות בגרמניה עדיין לא ברור לי. נדמה לי, אלה שמקבלים פיצויים, מבוטחים גם על הוצאות ריפוי ודמי הבראה וזה מחבטא בסכומים גדולים. אם הכוונה שהוא יקבל אח כל צרכי הבריאות ותמורת זה הכספים הללו יבואו לכאן, אף איש לא יסכים לכך. הדבר טעון הבהרה מלאה. איך זה יבוצע? אם נותנים סמכות לשר לקבוע בשטח זה, איני יודע אם זה לטובת האנשים.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני חושבת שאם נאמר: "שר הבריאות בהסכמת שר העבודה ובהחייצות עם שר האוצר וכו'" - פה שר העבודה אינו פרטנר, כי פה מדובר על ביטוחים בחו"ל.

י. ברק:

הוא כן פרטנר.

היו"ר ח. גרוסמן:

אנחנו רוצים להבטיח, בן-אדם שהוא זכאי, ויש לו פיצויים מגרמניה, שהוא לא ישלם פעמיים. לכן, זה צריך להיות מפורט בתקנות. הענין של תקנות זה רלבנטי לגבי הנושא הזה, אבל צריך להיות; יקבע בתקנות באישורה של ועדת השירותים. אם ננסח כך, שהשר יקבע בתקנות, שאיש אשר יש לו ביטוח מגרמניה והוא לא נהנה ממלוא הפיצויים, הוא צריך להשלים את הביטוח, וכך הוא לא יפול בין שני הכסאות, ואנחנו נראה את התקנות האלה.

מ. דרובלס:

מדוע פיצויים מגרמניה אי-אפשר להבטיח בחוק?

היו"ר ח. גרוסמן:

יש זכויות, שהם לא ע"י פיצויים מגרמניה.

מ. דרובלס:

אם לא רוצים לפגוע בסמכויות של השרים, אולי היה רצוי לכתוב: "בהחייצות" או "בידיעת ועדת השירותים". יש הבדל בין אישור לידיעה.

מ. חריש:

הנטיה היא, בחוקים יותר יסודיים, שיש בהם כעין חקיקה, שמביאים לאישור של הוועדות, וזה לא פוגע בכבודו של אף אחד. לכן, אני רוצה לחזק את ההצעה של ח"כ דרובלס.

ל. דיציאן:

היות ויש שינוי בנוסח, אני רוצה שיירשם, שאני שומר את זכות ההסתייגות אחרי שאראה את הנוסח.

היו"ר ח. גרוסמן:

אנחנו סכמנו שיהיה כתוב: "יקבע בתקנות"

ל. דיציאן:

אני רושם הסתייגות לסעיפים: 1, 2(2), 3, ו-4.

סכמנו גם שיהיה כתוב: "באישורה של ועדת השירותים".

היו"ר ח. גרוסמן:

אני לא מסכים שיהיו שלושה שרים.

ל. דיציאן:

לענין השרים עוד לא הגעתי.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני מחיחס לסעיף 3 ו-4 ולבעיה שהתעוררה לגבי הסעיפים האלה.

י. ברק:

שר העבודה נכנס לכאן, מפני שמדובר בחוק ביטוח בריאות. שתי המלים: "ביטוח בריאות" הן חלק ממערכת הבטחון הסוציאלית. שר העבודה, למעשה, ממונה על מערכת הבטחון הסוציאלית. לא בכל סעיף נכנס השר, ואני לא צריך לומר, שהויכוח בין שר העבודה ושר הבריאות בחוק הזה, ומה שנמצא כאן, זה למעשה פרי הסכמה ביניהם, כמובן לפי החלטת הממשלה. אני רק אומר, לא בכל סעיף מופיע שר העבודה. שר העבודה מופיע באותם סעיפים שהסוגיה העיקרית היא הביטוח, לאו דווקא, הסוגיה הרפואית. אתם יודעים, שהחלוץ של ביטוח בריאות זאת הסתדרות העובדים, וזה לא במקרה כך קרה. ביטוח בריאות הוא חלק בלתי נפרד במערכת הבטחון הסוציאלית.

אני רוצה להביא בפניכם אינפורמציה,

איך זה בארצות אחרות. אביא בפניכם סקירה שמבוססת על פרסום בארה"ב משנת 1969. אני לא חושב שחלו שינויים משמעותיים מאז, ואני אקרא מספר מדינות ששם הממונה על ביטוח הבריאות הוא שר העבודה.

ל. דיציאן:

יש גם שר הבריאות?

כן. אני אקרא גם את זה וגם את זה. מחוץ מספר רב של מדינות אקרא

י. ברק:

רק חלק. אחחיל דווקא לגבי שר הבריאות. באוסטרליה יש ביטוח ע"י קופ"ח והאחראי הוא משרד הבריאות. בבולגריה, משרד הבריאות. קנדה, משרד הבריאות. צ'יילי, משרד הבריאות. צ'כוסלובקיה, משרד הבריאות. יפן, משרד הבריאות. ניו-זלנד, משרד הבריאות - אבל שם, זה לא ביטוח בריאות, אלא שירות בריאות. פרו, משרד הבריאות.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני הבנתי שהמדובר הוא לא בכך, ששר העבודה צריך לצאת מן העניין.

ההתייחסות הייתה לסעיף מסויים. אם נגיע לסעיף מי אחראי לביצוע החוק, נתייחס לזה. הסעיף הזה מדבר על הסכמה בענין זכאויות של תושבים שבאים מחו"ל.

י. ברק:

נושא הסעיף הוא, האם סוג מסויים של אנשים יהיו מבוטחים.

היו"ר ח. גרוסמן:

הסוג היחידי שמדובר פה הוא על אנשים שיש להם זכאות בחו"ל.

י. ברק:

זה חלק מהשאלה מי יהיה מבוטח בביטוח בריאות. על כל פנים, אני רוצה לומר באילו מדינות מופיע משרד העבודה. אוסטריה, ארגנטינה, בלגיה, ברזיל, קולומביה, צרפת, גרמניה, יוון, חלק גדול מאמריקה הדרומית, הודו, אירן, נורווגיה, שוויץ, ספרד, פולין.

העקרון שרוצים להדגיש פה, באותם

סעיפים ששם מדובר על מערכת של ביטוח בריאות, לאו דווקא, שירותי בריאות שנותנים, אלא אותו צד שנוגע לצד הביטוחי - הוכנס שר העבודה וזאת הסיבה.

י. בארי:

דומני, כי הדברים האחרונים מחטיאים במקצת את השאלה. הויכוח אינו מי אמור להיות אחראי על ביצוע החוק. אני רוצה לקרוא שורות ספורות של עדותו של אחד המומחים שהופיע בפנינו, פרופסור הלוי. הוא אומר כך: "סעיף 108 של החוק קובע כי שר הבריאות יהיה ממונה על ביצועו, ואולם מי שיעבור על כל סעיפיו יראה כי שר הבריאות יהיה קשור בידי וברגליו כמעט בכל פרט פעוט על ידי חובת התייעצות והסכמה עם משרדים אחרים, בעיקר - משרד העבודה. יש לקדם בברכה עבודת צוות, התייעצות ושיתוף פעולה בין המשרדים הממשלתיים, אבל החובה הפורמלית הזאת תהיה בלם בפני פעולה סדירה, חלקה ויעילה ותגרום להאטה, כפילות, דיונים אינסופיים, בזבוז זמן וכח אדם ותגביר את הביורוקרטיה. קשה להבין למה הסמכת קופות חולים (סעיפים 18, 20) צריכה להעשות ע"י שר הבריאות והעבודה במשותף. לא מובן לי גם כן, למה בטוח שוטרים וסוהרים טעון התייעצות עם שר המשטרה (סעיף 53), בטוח אנשי מלואיט טעון הסכמת שר הבטחון (סעיף 52(2)), ואילו הסעיף הדין בנתמכי סעד (58) מתעלם לגמרי ממשרד הסעד. מתוך נסיון עבודה של עשרות שנים במשרד ממשלתי אני יודע יפה מה פירושם המעשי ומה משקלם של פריטים פורמליים כאלה, כמה הם מפריעים לקצב פעולה, וכמה מרץ וזמן דורשת החדרתם."

איני אומר שעכשו צריך להכריע. השאלה היא, אם נראית לנו המגמה שסעיף מסויים טעון אישור של שר מסויים, ובסעיף אחר יש צורך בהסכמה של כמה שרים, האם זה רצוי?

היו"ר ח. גרוסמן: נכריע בענין זה, אם פה צריך להיות שר העבודה, בלי כל השלכות לגבי הסעיפים האחרים. כשנגיע לסעיפים יותר עקרוניים, נתייחס לבעיה באופן יותר עקרוני.

מ. חריש: ההכרעה העקרונית תצטרך ליפול עם הסעיף הזה. אם יש סעיף לא רפואי, זה הסעיף. אני חושב, שזה פרק שיש הגיון לכלול את שר העבודה. אני רוצה להציע דחיה של ההכרעה בענין הזה.

היו"ר ח. גרוסמן: בענין הזה אנחנו משאירים סימן. שאלה ונחזור אליו לאחר התייעצות.

מ. דרובלס: אני רוצה לחזור לענין התקנות. אנחנו לא אומרים שום דבר בקשר להערה של קופ"ח "אסף". רצוי להזכיר משהו וצריך לקחת את הנקודה הזאת בחשבון.

היו"ר ח. גרוסמן: ישנם סעיפים אחרים שמבטיחים זכויות שוות.

מ. דרובלס: הדבר צריך לקבל ביטוי בתקנות שיוצאו. אם לא נזכיר את זה, אז לא יתייחסו לזה.

היו"ר ח. גרוסמן: ממשלת גרמניה רשאה לעשות הסכמים למי היא משלמת. היא יכולה לעשות הסכם עם קופ"ח "אסף", עם קופ"ח לאומית. זה ענין בין שני גופים שלא שייך לנו. אני לא יכולה לחייב בחוק שלנו את ממשלת גרמניה.

מ. דרובלס: אם אנחנו אומרים בסעיף 5 - "ללא אפלייה" ואומרים שממשלת גרמניה רשאית לעשות הסכם עם כל קופ"ח, זאת אומרת, שהיא מכוונת את המבוטחים לקופ"ח שהיא רוצה, ואם אדם מסויים אינו רוצה להיות מבוטח דווקא באותה קופ"ח, הרי אנחנו מכריחים אותו להיות מבוטח שם. פה צריכה להיות הכוונה מממשלת ישראל ביחד עם ממשלת גרמניה. אנחנו מדברים שכל אזרח יכול לבחור לו את קופ"ח שנראית לו. אם קופ"ח מסויימת תקבל פיצויים ממדינה מסויימת, הרי זאת אפליה. אנחנו צריכים להזכיר באיזו שהיא צורה

ולתת לזה ביטוי.

ש. הבר:
קיים הסכם בין האוצר ובין קופ"ח "אסף" שבו מקבלים שירותים

ווולונטריים מרבית נפגעי הנאצים.

מ. דרובלס: אם כן, למה ההערה של קופ"ח "אסף"?

ש. הבר:
לפי דעתי, אם מישהו צריך לטעון, אלה הן קופ"ח אחרות. לא אלה

שקשורות בהסכם בביטוח שירותים.

היו"ר ח. גרוסמן:
אני מבינה שזאת אוכלוסיה שנזקקת לשירותים, ויכול להיות שקופ"ח האחרות לא מעוניינות שהיא תהיה מבוטחת אצלן.

ל. דיציאן:
יש צורך להכניס בצורת בלם, שממשלת ישראל, במידה והיא משלמת את השירות הרפואי, צריך להשאיר את זה לבחירה חופשית של האיש. נניח שממשלת ישראל, אשר היא משלמת את הביטוח לאנשי הסעד. היא יכולה לעשות מחר הסכם עם איזו קופת-חולים אחרת. האם יש שוויון, או שוויון מדומה בין קופות החולים?

היו"ר ח. גרוסמן: קופות החולים לא מעוניינות בזה.

ל. דיציאן: אני לא יודע אם הן מעוניינות או לא.

ש. הבר:
תקציבי קופות החולים טעונים אישור השרים והם צריכים להיות תקציבים מאוזנים. אם זה מקור הכנסה עבור קופה כלשהי, ממילא מקור הכנסה זה יובא בחשבון בעת הדיון בתקציב ואישור התקציב.

היו"ר ח. גרוסמן:
אני מבינה את ההערות. אבל, נדמה לי, כי מי שרוצה להלחם פה את מלחמתם של קופות-חולים מסויימות, לפני שהחייעץ עם קופות אלה, עושה טעות. יכול להיות, שאותן קופות לא מעוניינות במלחמה זאת. שום קופה לא חרצה שכל אוכלוסית הסעד תהיה מבוטחת אצלה. אני מציעה, שכל הדיון הזה נשאר לסעיף הדין בקופות-החולים. פה מדברים על מבוטחים ולא על מי שנותן שירות למבוטחים. כאשר נגיע לזה, נצטרך לחת את הדעת גם לענין הזה. במידה וזה תלוי בממשלת ישראל, לא בגורמי חוץ, היא לא תקפח שום קופה. נצטרך לדון בזה כאשר נגיע לאותם סעיפים הדנים בזכויות קופות-החולים והבטחת התקציב מממשלת ישראל.

י. ברק:
בקשר לענין של שר העבודה, האם יהיה דיון?

היו"ר ח. גרוסמן: תהיה הצבעה.

י. ברק:
אני רוצה להעיר שתי הערות. דווקא בסעיף הזה, אני לא מתפלא למה נציג קופ"ח לא הזכיר את הסעיפים האלה. כי פה לא מדובר בביצוע. פה מדובר בהתקנת תקנות. בקשר לשיקול דעת, אם זה צריך לבוא לאישורה של הוועדה, וזה לא ענין מהיום למחר - השיקול של מהירות ביצוע, לא צריך להשקל בתקנות האלה.

דבר שני - יש הרבה חוקים, שסמכות החקנת תקנות היא בין שני שרים. זה לא דבר יוצא דופן.

י. בארי: הנסיון לא מזהיר.

י. ברק: ישנם מקומות ששם הנסיון הוא טוב מאד.

הפסיפס כמו שזה כאן, אין בחוקים אחרים.

י. בארי:

כל אחד שישקול ביחס לסעיף הזה. אל נעשה מזה נושא כולל. אני

היו"ר ח. גרוסמן:

מציעה, שבפעם הבאה נצביע בענין הזה.

לגבי יתר הדברים, אני מבקש לרשום את ההסתייגות שלי.

ל. דיציאן:

תגיש אותן בכתב.

היו"ר ח. גרוסמן:

בסעיף 5 אני מציעה לכתוב:

"כל מבוטח זכאי לשירותים שווים".

בהרבה חוקים כתוב: "ללא אפליה".

א. וולף:

אני מציע: "כל מבוטח זכאי

ל. דיציאן:

לשירותים לפי חוק זה ולפי תקנות".

זה ממילא כלול.

א. וולף:

רק אם נאמר: "לרבות תקנות". תקנות אינן חלק מהחוק, וצריך

ת. פנחסוביץ:

לומר, "לרבות תקנות".

החוק כותב במפורש: "שירותים שיהיו לפי תקנות" באופן עקרוני, איני

א. וולף:

מחננד שזה יהיה כתוב.

נשקול את זה.

ת. פנחסוביץ:

אני מסכים ש"ללא אפליה" זה דבר טוב. אבל, זה לא מבהיר מספיק.

מ. דרובלס:

אדם שמקבל שירותים בקופ"ה מסויימת, הוא מקבל אותם ללא אפליה. צריך להוסיף: "יהיה רשאי לבחור את קופ"ה שלו".

זה מופיע בסעיף אחר. אתה עושה דע לעצמך. למה להכניס את קופ"ה כאשר

היו"ר ח. גרוסמן:

פה מדובר על מבוטחים.

שירותים ניתנים לא רק דרך קופות-החולים. ישנם שירותים אחרים מצמצם את הדבר. זה במפורש

ש. הבר:

הניתנים ע"י הממשלה, ע"י "הדסה". פה נוגד את סעיף 6.

אני חושב, שכל הסעיף הזה מיותר כסעיף נפרד. הייתי מציע להכניס

פ. שינמן:

אוחו למעלה בסעיף 1: "כל תושב ישראל מבוטח בביטוח בריאות, וזכאי לשירותים לפי חוק זה."

אני מתנגדת לזה. אני חושבת שזה סעיף חשוב מאד. פה הדגש

היו"ר ח. גרוסמן:

על המלים "ללא אפליה".

י. בארי:

אני מחייב את קיום הסעיף כסעיף
עצמאי, ואני מציע נוסח. "כל מבוטח

זכאי, ללא אפליה, לשירותים לפי חוק זה ולפי תקנות שתתקנה מתוכו."

היו"ר ח. גרוסמן:

הכוונה היא אותה כוונה. אני
אעמיד להצבעה את העניין, האם
אני מציע להשאיר אותו כמו שהוא,

הסעיף מיותר או להעביר לסעיף 1. עם נסוח כזה או אחר.

מי בעד קיום סעיף 5? מי נגד?

ה צ ב ע ה

התקבלה ההצעה להשאיר את סעיף 5.

חודה רבה, ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00